6 zásad
ohleduplného návštěvníka přírody

VÍM, KAM JDU.
Výlet plánuji podle svých schopností a zkušeností. S sebou si vezmu vše, co mohu potřebovat. Znám pravidla a omezení pro pohyb v oblasti, kam se chystám.

CHRÁNÍM PŘÍRODU A VŠE, CO POSKYTUJE.
Neničím okolí, netrhám květiny a nezabíjím nic živého. Odnáším si jen zážitky a obrázky. Pohybuji se přednostně po svých. Většinou nevadí, když si natrhám lesní plody pro svou potřebu.

RESPEKTUJI NAVŠTÍVENÉ MÍSTO A JEHO OBYVATELE.
Respekturji omezení v chráněném území. Vnímám vše kolem sebe a jsem ohleduplný k přírodě k místním obyvatelům. Neruším hlukem, světlem ani svou přítomností, nepřekážím. Chovám se tak, abych umožnil příjemný zážitek i ostatním návštěvníkům. Svého psa mám vždy pod kontrolou.

ZODPOVÍDÁM ZA SVOU BEZPEČNOST.
Sleduji okolí, neriskuji. Vím, že příroda může být pro nepozorného návštěvníka nebezpečná, přesto jsem rád, když je nespoutaná.

NEZANECHÁVÁM PO SOBĚ STOPY.
Vše, co jsem si do přírody s sebou přinesl, si též odnáším. Když si potřebuji „odskočit", nezůstávají po mě viditelné stopy. Navštívené místo zanechávám tak, jak jsem ho našel.

PODÍLÍM SE NA PÉČI.
Chráním navštívené místo. Nezveřejňuji fotografie a souřadnice míst, která nejsou přístupná a všeobecně známá. Na poškozování přírody upozorním správce území.

Když příroda zavolá a vy jste zrovna v Ráji:

Toaleta poslední záchrany je, co by kamenem dohodil. Je to v suchu!

Záchod je v nedohlednu... Zkusím to beze stopy. Co neskončí pod zemí, skončí v pytlíku.

Je to trochu jako hra „hledání min". Musím se vyhnout cestám, tábořištím a jiným veřejným místům. Přírodní rezervace a vodní zdroje beru úplně obloukem.

Na místě mi záleží. V teplé, kyné a na živiny bohaté půdě se žádný můj produkt dlouho „neohřeje".

Není díra jako díra. Udělám ji dostatečně širokou a hlubokou alespoň 15 centimetrů.

Co chci zanechat budoucím generacím? Vlhčené ubrousky nebo menstruační pomůcky to nejsou. Ani plínky – ty se rozkládají tak dlouho, že by mne přežily.

www.wcvraji.cz | www.chodimbezestop.cz

Český ráj
SKALNÍ MĚSTA

CZ

Český ráj

© Sdružení Český ráj, Antonína Dvořáka 355, 511 01 Turnov, vydáno v roce 2025, redakce: Alžběta Kulíšková, grafika a tisk: tiskárna irbis, mapa: pepavanicek.eu, foto: archiv SČR.

www.cesky-raj.info

ČESKÝ RÁJ

Pískovcová skalní města Českého ráje jsou jedinečná nejen svou krásou, ale i nebývalou hustotou, se kterou se zde vyskytují. Jako skalní město označujeme seskupení různých skalních bloků, věží a stěn, které vznikly díky procesům zvětrávání a odnosu v různých typech hornin (vulkanických, sedimentárních, krystalických aj.).

Hruboskalsko

Nejnavštěvovanější zalesněný hřeben Českého ráje, který vede mezi Hrubou Skálou a Turnovem, se nazývá Hruboskalské skalní město. Ukrývá se v něm více než 400 věží, které dosahují výšky až 55 metrů, a vyhlášené horolezecké oblasti, jako jsou například Maják, Dračí skály, Kapelník či Sahara nebo také Čertova ruka s archeologickými nálezy pravěkého hradiště.

Přírodní scenérie lze pozorovat hned z několika vyhlídek, kromě U Lvíčka a Na Kapelu také z nejznámější a nejfotografovanější Mariánské vyhlídky.

Úzkým skalním průchodem zvaným Myší díra nebo přes sluj Adamovo lože se dostanete na zámek Hrubá Skála.

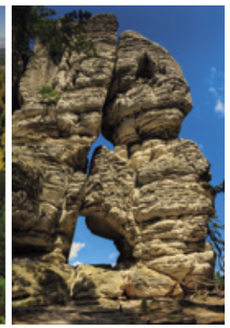

Borecké skály

Borecké skály u Rovenska pod Troskami a v nich ukrytý skalní útvar Želva ocení pro nenáročnost především rodiny s dětmi. Unikátní pohled na Trosky se vám naskytne z vyhlídky Svatopluka Čecha ve výšce 360 metrů nad mořem.

Prachovské skály

Nejznámější skalní město Českého ráje, které leží 7 km od města Jičína, čítá přes 200 vysokých skalních věží a nespočet dalších skal. Zdejší turistické cesty vedou jak spodním bludištěm chodeb, tak po vršcích skalních hřbetů. „Prachovky" mají bohatou turistickou a horolezeckou minulost a již v roce 1933 byly vyhlášeny státní přírodní rezervací.

Upravené vyhlídky nabízejí pohledy z ptačí perspektivy a stačí jen trocha fantazie, abyste pochopili, proč zdejší skály nesou jména jako Krakonoš, Madona s dítětem nebo Prachovská jehla.

Do skalního města se dostanete dvěma placenými vstupy, a to od Prachova a od Turistické chaty Prachov.

Nedaleko turistické chaty se nachází koupaliště Pelíšek, pojmenované podle bájné postavy strážce a ochránce Prachovských skal. Provozovatelem a majitelem skal je rodina Schliků.

Klokočské skály a Betlémské skály

Neprávem opomíjená oblast severovýchodně od Turnova je tvořena prvohorními pískovci o mocnosti až 60 metrů. Souvislá skalní hradba Klokočských skal je 1 600 metrů dlouhá a nachází se v ní mnoho jeskynních dutin. V této oblasti je jen málo samostatných skalních věží – mezi ty nejznámější patří Radnice, Džbán a Růženčina skála. Pokračováním Klokočských skal je vyvýšenina se zbytky hradu Rotštejn. V severním výběžku, který se nazývá Betlémské skály, se nacházejí také dobře vyvinuté pseudokrasové závrty. V Zeleném dole, uprostřed přírodní rezervace Klokočských skal, naleznete jeskyni Postojna. Její těsný vchod ústí v rozlehlý dóm – Velkou síň o rozměrech 16 × 18 m. Do jeskyně se můžete protáhnout od dubna do října, v zimních měsících je jeskyně kvůli přezimování netopýrů uzavřena.

Maloskalsko

Zdejší krajina nabízí hned několik skalních oblastí. Na pravém břehu Jizery je to Drábovna a Vranovský hřeben z cenomanského pískovce, který patří se svou vyhlídkou Zahrádka a zbytky hradu Vranov-Pantheon k nejatraktivnějším partiím Českého ráje. Na levém břehu řeky pak lákají k návštěvě Besedické skály a scenérie Suchých skal.

„Sušky" jsou velmi krásným a oblíbeným horolezeckým terénem. Když v Českém ráji zaprší, sejdou se všichni lezci právě zde. Důvodem je zdejší pevný cenomanský pískovec, který na rozdíl od většiny ostatních skal mezi Jičínem a Turnovem přežije bez úhony i lezení za mokra.

Besedické skály

Besedické skály jsou labyrintem pískovcových skal a nádherných vyhlídek. Hlavní skupina skal se nazývá Chléviště a najdete v ní Sluj exulanta Václava Sadovského ze Sloupna. V místě zvaném U Kalicha, které se nachází uprostřed pěti skalních roklí, se skrývá oltář s vytesaným kalichem a letopočtem 1634.

Příhrazské skály

Rozsáhlá pískovcová oblast Příhrazských skal se nachází nedaleko čedičového vrchu Mužský. Na první pohled plochá náhorní rovina je plná hlubokých kaňonů, na jejichž okrajích se nachází 178 skalních věží a okrajových masivů. K nejatraktivnějším místům patří úzká skalní rozsedlina Studený průchod a ikonická skála Kobylí hlava (Kobyla), jež odolávala pokusům horolezců až do třicátých let 20. století. Ve zdejším skalním městě se skrývá i modlitebna Hynšta.

Nejkratší trasa do skalního města vede od parkoviště po strmých Příhrazských schodech.

Na okraji Příhrazských skal se nacházejí Drábské světničky, skalní hrad zakončující náhorní planinu Hrada, které dominuje nejvyšší vrch oblasti Mužský. „Drábky" se vypínají až do výšky 177 m. Na těchto skalách jsou ještě dnes patrné zbytky osmnácti světniček buď zcela, nebo částečně vytesaných do pískovcové skály a stopy po sedmi dřevěných stavbách a šesti mostních konstrukcích spojujících jednotlivé skalní bloky. Minout byste neměli ani nedaleké pravěké hradiště Klamorna.

Upozornění: Drábské světničky jsou od roku 2022 v rekonstrukci a pro návštěvníky minimálně do roku 2025 uzavřeny!

HOROLEZECTVÍ

Chcete-li se seznámit s horolezectvím, navštivte Muzeum Českého ráje v Turnově, kde byla v září 2019 otevřena nová horolezecká expozice určená všem milovníkům sportu, přírody i historie.

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ!!! www.horosvaz.cz

Lézt na skály je možné pouze na základě platného povolení pro horolezectví. Je nutné respektovat podmínky stanovené orgány ochrany přírody, pravidla lezení a také oprávněné zájmy vlastníků pozemků a místních obyvatel.